TEHNICI GIS ÎN ABORDAREA PRELIMINARĂ A SITURILOR ARHEOLOGICE. STUDIU DE CAZ: SITUL REZINA „PĂDURE”

Daniel CUCULESCU,
Facultatea de Biologie și Pedologie

CZU: 551.4 + 902.2(478) *Daniel1998.CCC@gmail.com*

În primăvara anului 2021 au fost cartate cu ajutorul GPS-ului o serie de amenajări defensive, depistate în pădurea de lângă orașul Rezina. Ulterior, pe baza observațiilor de teren realizate în cadrul proiectului „Patrimoniul arheologic din epoca fierului în regiunea Nistrului Mijlociu și bazinul râului Cogâlnic: cercetare interdisciplinară și valorificare științifică”, s-a constatat că vestigiile acestor structuri defensive pot fi atribuite unei fortificații, probabil, din epoca fierului. Pentru o mai bună înțelegere a relației dintre sistemul de fortificare și condițiile de mediu, datele acumulate în teren au fost integrate în mediu GIS.

Scopul cercetării: integrarea, analiza și interpretarea datelor spațiale cu referire la situl arheologic Rezina „Pădure”, acumulate în primăvara anului 2021. ***Obiectivele cercetării:*** 1**)** Crearea modelului numeric al terenului; 2) Analiza distribuției amenajerilor defensive; 3) Stabilirea legăturii dintre structurile fortificate și elevația formelor de relief.

Sistemele imformațional geografice (*Geographic Information Systems – GIS)* reprezintă un set divers de instrumente de lucru care asigură colectarea, păstrarea, prelucrarea, accesul, redarea și răspândirea informației de tip date spațiale [3, p. 23-28]. Majoritatea cercetărilor de teren sunt axate pe analiza distribuției punctelor care reprezintă structuri arheologice, analiza distribuției acesor puncte pe un plan, redau anumite legități

În cazul locației Rezina „Pădure” imformația a fost colectatătă în teren cu ajutorul unui GPS și a aplicației SW Maps. Prin urmare fiecare anomalie vizuală a fost cartată și a primit o denumire ce o caracterizează vizual. Aceste anomalii vizuale au fost reprezentate pe plan, ca puncte

cu denumiri: șanț, șanț cu turn, bastion, groapă mare, val cetate. Aceste denumiri reprezintă percepția vizuală a realității și trebuie tratate ca atare critic și analizate de la individual la general. Putem analiza distribuția spațială a complexelor după tipurile de puncte marcate și densitatea acestora [1, p. 113].

S-a observat, că cele mai multe fortificații sunt amplasate pe înălțimi dominante, protejate de particularitățile reliefului accidentat și amplificat cu amenajări antropice, combinate armonios cu relieful [2, p. 124]. Totalitatea acestor șanțuri practic înconjoară natural cetatea, iar analiza planigrafică prezintă o legătură între ele prin intersectarea în unele locuri (fig. 1). Șanțurile întrunesc condițiile pentru a fi atribuite complexului defensiv din epoca fierului, datorat faptului că se localizează la înălțime, creând un sistem defensiv în jurul cetății. Nu e exclus posibilitatea că aceste șanțuri să provină din perioda celui de-al doilea război mondial.

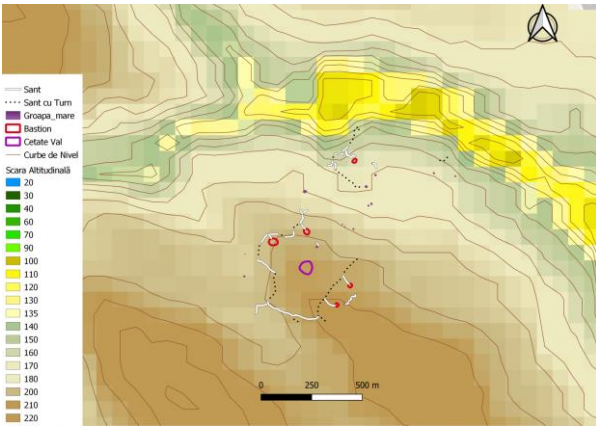

Fig. 1. Planimetria șanțurilor și a anomaliilor combinate cu relieful

Pe planul detaliat al șanțurilor se observă două structuri care sunt separate de o ravenă. Structura principală, ce corespunde valului cetății, se află între două ravene, care limitează accesul asupra văii de tip canion a râului Rezina. Alături de structura principală, în direcția nord-est, este localizată a două structură care este amplasată între ravena ce separă aceste două structure și valea de tip canion a râului Rezina. De asemenea, se observă că maoritatea gropilor de mari dimensiuni sunt amplasate între cele două complexe. Peisajul creează impresia că toate aceste șanțuri de

diferite forme fac parte dintr-un întreg sistem fortificat, însă la moment nu există dovezi vizuale despre unitate.

În concluzie, se observă că elementele defensive antropice amplifică potențialul strategic redat de formele de relief. La nivelul actual al datelor, putem firma că șanțurile descoperite formează un sistem de fortificații și pot fi atribuite epocii fierului. Avem convingerea că viitoarele cercetări invazive (sondaje arheologice și pedologice) și non-invazive (prospecțiuni aeriene UAV) vor clarifica perioada de edificare și funcționare a structurilor defensive descoperite la situl Rezina „Pădure".

Referințe:

1. КОРОБОВ, Д.С. Основы геоинформатики в археологии. М.: Издательство МГУ, 2011.
2. ZANOCI, A. Tipologia și evoluția construcțiilor defensive din spațiul est-carpatic în secolele XII/XI-III a. Chr. În: Tyragetia, serie nouă, vol. V [XX], nr. 1, Arheologie. Istorie Antică. 2011, p. 117-152.
3. ASĂNDULESEI, A. GIS (Geographic Information System) fotogrametrie și geofizică în arheologie. Investigații non-invazive în așezări Cucuteniene din România. Iași: Editura Universității „Al. Ioan Cuza", 2014.

Recomandat
Vitalie SOCHIRCĂ, dr., conf. univ.
Mihai BĂȚ, lector univ.